

وظایف وزارت خارجه و سفارتخانه ها

از دیدگاه امام

آخرین قسمت

مناسبت سروکار داشتنش با خارج، بسیار سنگین است، لذا سعی کنید به هر مقداری که امکان دارد سفارتخانه هایتان را در مسیر رشد و ترقی و تعالی اسلامی فرار دهید و سعی کنید نشریه ای داشته باشید تا مسائلتان را بیان کنید و به دروغهای رادبوها و روزنامه ها تا آنجا که میسر است جواب دهید»^۲.

«تقویت و توسعه تبلیغات خصوصاً در خارج از کشور، از اهمیت امور است و کشور ما در این چندسال تقریباً فاقد آن بوده است. ما در مقابل همه بوقهای تبلیغاتی جهانخواران در خارج که اسلام عزیز، آنان را بوحشت انداخته است فاقد تبلیغات صحیح هستیم. سفارتخانه های ما عمل مثبتی انجام نداده اند»^۳.

«مسأله سفارتخانه ها کار مهمی است. سفارتخانه ها از اول که جمهوری اسلامی پیا شد من از آن روز اول به وزرای خارجه که شدند یکی بعد از دیگری این مطلب را، می گفته ام این سفارتخانه ها باید تصفیه بشود، باید درست بشود آنها. کسانی که رفته اند و دیدند و آمدند، آنها می گویند که اینها همان بساط سابق را دارند. چند وقت پیش از این یکی آمده بود گفته بود همان بساط سابق را دارند، گاهی فرق مختصری کرده. این سفارتخانه ها آبروی کشور اسلامی ماست، اگر آنجا بد باشد، مردم آنها را، آن مردم خارج آنها را نگاه می کنند وقتی دیدند که یک سفارتخانه ای در وفق دولت اسلامی نیست، بر وفق اسلام نیست، وضعش همان وضع

وزارت خارجه تأمین می گردد بدین معنی که با حضور و فعالیت نیروهای مؤمن و دارای استقلال رأی و عمل، حرکت این وزارتخانه به سمت و سوی وابستگی انحراف نخواهد یافت.

و اما وظایف سفارتخانه ها از دیدگاه امام را می توان به دو محور اصلی زیر تقسیم کرد:

۱- طاقوت زدائی و تصفیه سفارتخانه ها از عناصر و مظاهر طاغوتی و وابسته، و سپس جایگزین نمودن نیروهای انقلابی و اسلامی.

۲- مقابله با تبلیغات کذب بیگانگان و تبلیغ اسلام ناب محمدی (ص).

در این مورد سخنان امام قابل توجه است:

«اگر افراد و وضع سفارتخانه ها و کیفیت اداره و برخوردها از سفارتخانه ها، با جمهوری اسلامی مطابقت نداشته باشد، نبود سفارتخانه بهتر از بود آن است. اگر سفارتخانه های ما مثل سفارتخانه های زمان محمدرضا باشد دیگر چه توقعی است از اینکه قلم ها و زبان ها چیزی نگویند و ننویسند. آنها چیزهایی را که نیست جعل می کنند، اگر خدای نخواست باشد چه؟ لذا وظیفه اسلامی و ملی شما و ماست تا حیثیت اسلام و کشورمان را حفظ کنیم شما که خارج می روید سعی کنید تا اشخاصی را بر گزینید که انحراف نداشته باشد و اگر نمی توانید یکمرتبه اصلاح کنید، در فکر اصلاح تدریجی باشید. همه می دانید که مسئولیت وزارت خارجه به

پیرامون وظیفه وزارت خارجه نظام جمهوری اسلامی ایران از دیدگاه بنیانگذار آن، امام خمینی (س)، ذکر جملائی از وصایای آن بزرگوار اگر چه تذکری کوتاه به شمار می آید اما به قدر کافی گویا و تعیین کننده است:

«وصیت من به وزرای خارجه در این زمان و زمانهای بعد آن است که مسئولیت شما بسیار زیاد است چه در اصلاح و تحول وزارتخانه ها و سفارتخانه ها و چه در سیاست خارجی، حفظ استقلال و منافع کشور و روابط حسنه با دولتهایی که قصد دخالت در امور کشور ما را ندارند و از هر امری که شائبه وابستگی با همه ابعادی که دارد بطور قاطع احتراز نمائید و باید بدانید که وابستگی در بعضی امور هر چند ممکن است ظاهر فریبنده ای داشته باشد یا منفعت و فایده ای در حال داشته باشد لیکن در نتیجه، ریشه کشور را به تباهی خواهد کشید»^۱.

در واقع وظیفه وزارت خارجه اصلاح وزارت خارجه و سفارتخانه ها یعنی تبدیل وضعیت وزارت خارجه زمان طاغوت، که بر اساس و پایه وابستگی و خود فروختگی در برابر بیگانگان خصوصاً قدرتهای بزرگ سلطه گر استوار بوده است، به وزارت خارجه یک کشور اسلامی مستقل می باشد. با تحصیل این هدف در حقیقت بخش دوم وظیفه

طاغوثی است از آن قیاس می کنند که، خوب، در داخل هم همین است، فرق نمی کند.»^۱

«امیدوارم سفارتخانه‌ها هم در صراط مستقیم انسانیت سیر بکنند و سعی شود که سفارتخانه‌ها تحت سلطه دیگران نباشند و تصرفاتی در آنها از ناحیه دیگران نباشد. هر قدمی که برمی دارند به فکر این باشند که آیا روبرو به وابستگی می رویم، یا به طرف رهایی و آزادی؟»^۲

این دو محور یعنی طاغوت زدائی و زدودن مظاهر طاغوثی از سفارتخانه‌های جمهوری اسلامی ایران و نیز تبلیغات صحیح توسط آن سفارتخانه‌ها، دائماً مورد تأکید حضرت امام قرار گرفته و در مناسبت‌های گوناگون پیرامون آن به وزارت خارجه تذکر و تنبیه می دادند:

«سفارتخانه‌ها را در خارج به صورتی [دنیال] کنید که هر کس که آنجا برود ببیند در محیط اسلامی و اخلاقی وارد شده است.»^۳

«باید وضع بکلی تغییر کند، تغییر هم کرده است، اقا تغییر اساسی باشد که یک سستی بشود به واسطه شما برای آینده‌ها، کسی که یک سنت خوبی را بگذارد، در اجزش تا آخر شریک است به حسب روایات ما. یک وضعی در آنجا درست کنید که کسانی که می آیند و سفارتخانه را می بینند متوجه بشوند که این سفارتخانه با سایر سفارتخانه‌ها فرق دارد حتی با سفارتخانه‌های دول اسلامی فرق دارد. این سفارتخانه با سفارت‌های سابق اصلاً طرف نسبت نیست، یک جور دیگری است. اگر شما موفق بشوید به این معنا که وضع را جوری کنید که به ارث برده بشود برای آنبه، ما مسئول حالا که نیستیم، ما

مسئول همیشه هستیم. ما الآن که مجال دستان آمده است مسئولیت‌مان برای دوره‌های بعد است. نه اینکه فقط ما حالا هر چه شد بعد، بعدها هر چه شد بشود، ما تا زنده ایم بشود، هر چه می خواهد بعد بشود. اینجور نیست. ما مسئولیم که این سفارت، شماها آقایان این سفارتخانه‌ها را به جوری درست بکنید که وقتی دست یک سفارت دیگری افتاد نتواند اصلاً تغییرش بدهد به این زودی‌ها و همه جهاتش، هر جهتی که در آن وقت بوده عکسش را بکنید. آن وقت من می دانم جهت صحیح نبوده در کار، جهت سالم نبوده یا بست و بندهایی نبوده است که سیاسی‌ها می کنند غالباً برای استفاده‌های شخصی یا استفاده‌های دیگری، غیر مشروع.»^۴

«و آن چیزی که راجع به برادرهایی که از خارج این جا هستند و همه برادرهایی که در خارج کشور خدمت می کنند عرض می کنم این است که باید همه شماها در هر جا هستید خودتان را مقید و متعهد به اسلام بدانید، تحت تأثیر محیط آن جا واقع نشوید. خوب! کسی که وارد می شود در یک سفارتخانه‌ای در خارج، ببیند که وارد شد در یک محیط اسلامی در یک محیط انسانی، این طور نباشد که خدای نخواست در آن جا از آن چیزهایی که در سابق بود چیزی باقی مانده باشد. اگر آن چیزهایی که در دوران سابق بوده، در دوران طاغوت بود در آن جا هست، جدیت کنید که بکلی پاکسازی بشود و امیدوارم شده باشد تا کنون.»^۵

پایان این بحث نیز با کلامی از امام خمینی (س) حسن ختام می‌یابد که فرموده‌اند:

«سفارتخانه در هر کشوری متعلق به آن کشوری است که سفیر آن به آنجا می رود. یعنی یک قطعه‌ای است از یک کشور دیگر. وقتی مردم به سفارتخانه‌های ما می آیند، باید وضع ایران را ببینند نه وضع آمریکا و فرانسه و سایر کشورها را. آقایان! تحت تأثیر هیچ چیزی واقع نشوید که در سابق چه بوده است که الآن آن طور نیست. ما اگر بخواهیم خودمان باشیم، باید همه چیزمان از خودمان باشد و در آداب و رسوم، خودمان را از غرب جدا کنیم، ما از غرب خیلی بدی‌ها دیده‌ایم و چیزی که بشود گفت که خوبی آنها بوده است، از حکومت‌های غربی نبوده بلکه از اهل صنعت بوده است که البته بسیاری از آنها برای حکومت‌ها کار می کنند. بنابراین، باید وضع شما جوری باشد که هر کس وارد به آنجا می شود یک محیط اسلامی ببیند، چه از حیث پرسنل و چه از جهت زندگی.»^۶

والسلام

- ۱- وصیت نامه سیاسی الهی امام خمینی (س).
- ۲- امام خمینی (س) در دیدار با وزیر خارجه و کارداران سفارتخانه‌های ایران، ۶۰/۱۰/۲۸.
- ۳- پیام امام بمناسبت سالگرد پیروزی انقلاب، ۶۰/۱۱/۲۲.
- ۴- امام خمینی (س) - ۶۰/۵/۳۱.
- ۵- امام خمینی (س) - ۶۱/۱۰/۴.
- ۶- امام خمینی (س) - ۶۲/۵/۲۰.
- ۷- امام خمینی (س) - ۶۲/۱۰/۲۷.
- ۸- امام خمینی (س) - ۶۴/۵/۸.
- ۹- امام خمینی (س) - ۶۴/۸/۱۱.

بیرون می‌روم و روانه مسجد می‌شوم، یعنی من حتی در خواندن نماز عید، حاضر به همکاری یا تو و اجابت دعوت تو نیستیم؛ من خلیفه رسول الله ام و اگر کاری را بکنم، از او الگومی گیرم.

بنابراین، امام که حکومت را مسئولیتی بزرگ می‌داند و آن را به عنوان یک امتیاز تشریفاتی محض، هرگز قبول ندارد، راه خود را با شروطش مشخص کرد و قلم سرخی بر اهداف مأمون کشید و نقشه‌های خائسانه‌اش را برای همیشه نقش بر آب کرد «بریدون لیطفشوا تور الله بأفواههم والله متم نوره ولو كره الكافرون»^۷

بقیه از چرا امام رضا علیه السلام...

مشخص، دیگری تحمل کشیدن این بار الهی را ندارد. و حتی آن روز که مامون از امام خواست برای خواندن نماز عید به مسجد برود، حضرت در پاسخ فرمود: «ان اعفبتنی من ذلک فهو احب الیّ، وان لم تعفنی خرجت کما کان یخرج رسول الله صلی الله علیه وآله وکما خرج امیر المؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام» - اگر مرا رها کنی برایم بهتر است ولی اگر چاره‌ای نیست، من همان گونه که رسول خدا صلی الله علیه وآله و امیر المؤمنین علیه السلام برای نماز عید خارج شدند، از منزل